

undgaaes for dem, tales om hvad en Lov har gjort til Ret i Landet, som om det var en evig uforanderlig Retfærdighed, saa er det jo dog ikke andet end et Drøspil; thi det er jo vistnok, at forsaavidt en Lov har gjort Noget til Ret, da behøves der ikke mere end Lovens Forandring for, at gjøre det Modsatte til Ret; der kan altsaa vistnok ikke tales om nogen Retfærdighed, der skulde forbyde at ophæve en saadan Indskrænkning som den, Forslaget sigter til at hæve. Og naar der er sagt, ja jeg kan næsten sige paastaat, at alt hvad man her taler om Sædeligheds-Hensyn egentlig kun er en Masse, hvorunder man stræber at fremme Uretfærdighed, saa er dette vistnok en meget uretfærdig Bestyrdning (Hør!); thi det er dog ganske vist, at det, langtsaa at befordre Sædeligheden, udsætter den for megen unødvendig Fare, naar man sætter en Straf for Enken, hvis hun gifter sig; thi det gjør man jo, idet man sætter en Præmie for hende, naar hun vedbliver at være Enke. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Mourier) meente vel, at man kun behøver at nævne Pension, som jo er indskrænket til den Tid, Enken hensidder som saadan, for at vise det latterlige, der var i enhver Klage over denne Indskrænkning for Fæsternes Enker; men han glemte da formodentlig, at det Gale og latterlige, som der vilde være i at paastaae, at en Enke skulde beholde sin Pension, ogsaa naar hun giftede sig, ligger ikke i Sagen selv; det ligger kun deri, at det er et Contractsforhold; det ligger deri, at vedkommende Kasse er beregnet derpaa efter en rimelig Beregning, og der er jo dog slet ikke noget Galt og latterligt i, hvad vi ogsaa kjende, at der erhverves Livrente, som slet ikke retter sig efter, om Personen er gift eller ikke, og som altsaa beholdes paa Livstid.

Sorensen: Dette Lovforslag vil jo, hvis det bliver til Lov, kun blive brugt i meget enkelte Tilfælde, og at disse Tilfælde, som af den ærede Forslagsstiller er antydet, virkelig ere forhaanden og have været forhaanden, det er ganske vist. Det er netop de Tilfælde, hvor Kirken vilde være kommen i Strid med Staten, eller hvor Hierarkiet vilde være kommet i Strid med Aristokratiet; thi, dersom disse

Tilfælde vare indtrufne i Virkeligheden, dengang da Loven blev givet, saa er det ganske vist, at Hierarkiet og Aristokratiet vilde være komne i Haarene paa hinanden, idet Kirken da vilde samtykket i et Ægteskab, som Aristokratiet forbød; thi Tilfældet er saaledes, at, naar der er en Fæstente, som er i retlig Besiddelse af Gaarden, saalænge hendes Levetid varer, og hun fremstiller en Mand, hun vil giftes med, og som kan fæste Gaarden og give passende Indfæstning, men kan ikke blive antagen, deels fordi han ikke kan give alt, hvad Herfskabet forlanger, og deels fordi der især er andre Marsager, som f. Ex., at der er en Anden, som Herfskabet vil have til Gaarden, og andre lignende Omstændigheder. Naar nu Enken bliver forenet med en saadan tilkommende Mand i ægte Kjærlighed, hun vil ikke skilles fra ham, og han ikke skilles fra hende, og de da gifte sig, som Guds Herfskabet ikke kan lovlig forbyde, saa er her Spørgsmaalet, om Kirken ikke har Ret til at slutte et saadant Ægteskab? — Det er ligefrem Kirkens Pligt. — Hvad bliver nu denne Mand ved dette Ægteskab? Han bliver aldeles ikke Gaardens Fæster, som den ærede 6te Kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Mourier) altid har kaldt ham, han bliver hverken Gaardens Fæster eller Gaardens Mand; men han bliver kun Konens Mand, bliver det Samme, som Dronningen af England kan sige om sin Mand, at hun har sin Gemal, Enken faaer her ogsaa sin Gemal. I alle Forretninger møder han for hende og i hendes Navn, det er hendes Interesser, han varetager som hendes Fuldmægtig; han bliver hende en virkelig Mand i Livet, men han bliver aldrig Gaardens Fæster. Her er altsaa ikke skeet det mindste Brud paa Fæsteretten, der er her ikke, som den ærede Indenrigsminister antydede, skeet det mindste Indgreb i denne bestingede Ret. Herfskabet har den samme Ret til Fæstestedet, som det før havde, det faaer sin Afgift af Enken, hun kan sende sin Mand med den, men hun behøver ikke at nævne ham som sin Mand, men kun som sit Bud. — See, saaledes kan Enken hendsidde hele sin Tid paa sin forrige Mand's forrige Fæste, der var overført paa hende i hendes Enkestand, saalænge hun lever, og efter hendes Død vil den tilkommende